

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/112/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618201772
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6618201772.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovvej a sudcov JUDr. Jany Haluškovvej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., IČO: 50 361 368, so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, konajúca prostredníctvom advokátky a konateľky JUDr. Veroniky Dolákovej, PhD. proti žalovanému: D. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/X, XXX XX Q., o zaplatenie 1.441,20 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 5Csp/74/2018-96 zo dňa 08.04.2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v druhom a treťom výroku **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

1. Okresný súd odvolaním napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1.441,20 Eur spolu s kapitalizovaným úrokom vo výške 76,65 Eur a úrokom z omeškania zo sumy 1.441,20 Eur vo výške 5,25 % ročne od 08.06.2017 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok); v časti o zaplatenie kapitalizovaného úroku vo výške 943,75 Eur a úroku zo zostatku nesplatennej istiny zo sumy 1.441,20 Eur vo výške 24,50 % ročne od 08.06.2017 do zaplatenia žalobu zamietol (druhý výrok); tretím výrokom rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

Z jeho dôvodov vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanému okrem náhrady trov konania aj zaplatenia istiny vo výške 1.441,20 Eur spolu s príslušenstvom titulom uzavretej úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXX, z ktorej pohľadávka bola postúpená Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 13.06.2017 z Poštovej banky, a.s., IČO: 31 340 890, so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 4 na žalobcu.

Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

Po vykonanom dokazovaní, vychádzajúc z ustanovenia §497, §503 ods. 1, 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej v texte aj „ObZ“), §52 ods. 1, 2, §53 ods. 1, §54 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte aj „OZ“), § 7 ods. 1, §9 ods. 1, 2, §11 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. (ďalej v texte aj „zákon č. 129/2010 Z.z.“) súd prvej inštancie konštatoval, že dňa 12.07.2011 uzatvoril právny predchodca žalobcu so žalovaným zmluvu o úvere, na základe ktorej žalovanému poskytol úver vo výške 2.000,- Eur. Z aktuálneho stavu úveru ku dňu 07.06.2017, vystaveného právnym predchodcom žalobcu vyplynulo, že žalovaný čerpal úver vo výške 2.000,- Eur, splatil 2.217,20 Eur, ktorá suma bola v zmysle článku 5 bod 5.6 Obchodných podmienok pre úver započítaná vo výške 196,88 Eur na poplatky, vo výške 1.461,52 Eur na zmluvné úroky a úroky z omeškania a vo výške 558,80 Eur na istinu. V dôsledku omeškania žalovaného s plnením úveru žalobca

v zmysle ustanovenia §565 OZ, v spojení s ustanovením §53 ods. 9 OZ, vyhlásil dňa 10.11.2014 úver za predčasne splatný a vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy dlžnej sumy 1.522,23 Eur do 10 kalendárnych dní odo dňa doručenia výzvy. Okresný súd žalobu v časti istiny 1.441,20 Eur, úroku z istiny vo výške 76,61 Eur (vyčíslený do predčasnej splatnosti úveru) a úroku z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1.441,20 Eur od 08.06.2017 do zaplatenia považoval za dôvodnú a v tomto rozsahu jej vyhovel.

Zmluvu, uzavretú medzi stranami sporu, posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú v zmysle §52 ods. 1 OZ, ktorá rovnako spadá pod režim zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Súd prvej inštancie žalobcovi uzavrel, že žalobcovi nárok na úroky po zosplatnení nepatrí. Zmluvné úroky sú splatné spolu s istinou a doba ich splatnosti sa zhoduje s dobou splatnosti úveru v zmysle §503 Obchodného zákonníka. Po vyhlásení celého úveru za splatný sa istina ďalej zmluvne neúročí. Po lehote splatnosti už veriteľ finančné prostriedky dlžníkovi neposkytuje, preto zmluvný úrok vo výške 24,50 % ročne z požičanej sumy požadovaného odo dňa mimoriadnej splatnosti úveru žalobcovi nepriznal a žalobu v tejto časti zamietol s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obo/143/1998, podľa ktorého veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania.

O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa §262 ods. 1, 2 v spojení s §255 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte len „C.s.p.“) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu, keďže pre pomerné rozdelenie trov konania je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva, ak príslušenstvo žalobca nevyčísli vo svojej žalobe (uznesenie NS SR sp.zn. 6Obo/243/2007 zo dňa 27.11.2008).

2. Proti druhému a tretiemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie podľa §365 ods. 1 písm. a), f), h) C.s.p. žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne, aby odvolací súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný a arbitrárny, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu okresný súd vychádzal, keď dospel k záveru, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Poukázal na §16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., ktorého výkladom a contrario, v prípade, ak dôjde k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru veriteľom pre porušenie platobnej disciplíny dlžníka, veriteľ by mal mať rovnako zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru. V prípade zmluvného úroku ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy, čo znamená, že takéto plnenie je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa za poskytnutie úveru. S poskytnutím úveru bol teda spätý aj nárok žalobcu na zmluvné úroky, pričom žalovaný si bol tohto nároku vedomý a svojím podpisom zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazal uhrádzať. Už z jazykového výkladu je zrejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Zosplatnenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. V prípade, ak by veriteľ úver nezosplatnil, dlžník by bol povinný platiť zmluvné úroky. Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy a predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia úveru do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už je v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru. Táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Poukázal na bod 6.4 Obchodných podmienok, podľa ktorého v prípade, ak sa stane úver predčasne splatným, banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania až do úplného splatenia zmluvného záväzku klienta voči banke. Vzhľadom na fakt, že k vráteniu celej poskytnutej istiny doposiaľ nedošlo, nedošlo ani k zániku dohodnutého záväzku žalovaného, v zmysle ktorého je povinný naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky. V prípade zmluvného úroku ide de facto o odmenu veriteľa za poskytnutie úveru, pričom v uvedenom prípade k vráteniu plnej výšky úveru zo strany žalovaného doposiaľ nedošlo, preto má žalobca právo na ich zaplatenie. Nesúhlasil so záverom okresného súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa. Keďže oba typy úrokov sú odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaného. Poukázal na rozsudky Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 41Co/13/2018 zo dňa 16.08.2018, sp.zn. 43Co/1/2018 zo dňa 25.01.2018 a na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 11Co/22/2018 zo dňa 28.06.2018.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd, ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa §34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa §385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa §379 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa §380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v druhom a súvisiacom treťom výroku podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

5. V zmysle §387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu, ako aj predchádzajúce konanie, spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie dospel ku správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní vecí sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§380 ods. 2 C.s.p.).

7. Odvolanie nie je dôvodné.

V prejednávanej veci súd prvej inštancie správne posúdil právny vzťah medzi stranami sporu ako vzťah spotrebiteľský, kde uvedená úverová zmluva je nepochybne štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou.

8. Námietku žalobcu, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný a arbitrárny, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu okresný súd vychádzal, keď dospel k záveru, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky, považoval odvolací súd za nedôvodnú. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie poukázal na zásadu „úroky do splatnosti úveru“, vyplývajúcu z rozhodovacej praxe súdov, ustanovenie §497, §503 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka a zdôraznil, že po splatnosti úveru patria veriteľovi len úroky z omeškania. V zmysle uvedeného nemožno konštatovať, že súd prvej inštancie svoje konštatovanie o neprípustnosti zmluvného úroku z úveru po vyhlásení predčasnej splatnosti dostatočne neodôvodnil.

9. Námietku žalobcu, týkajúcu sa výkladu a contrario ustanovenia §16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (12.07.2011), odvolací súd považuje za nedôvodnú a výklad, prezentovaný žalobcom za účelový. Uvedené ustanovenie upravuje práva a povinnosti spotrebiteľa, ktorý mieni splatiť spotrebiteľský úver pred dohodnutou lehotou splatnosti, a nie v prípade zosplatenia úveru veriteľom pre porušenie platobnej disciplíny dlžníka.

10. Žalobca v odvolaní nesúhlasil s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa; takéto konštatovanie okresného súdu sa však v odôvodnení rozsudku nenachádza. K podstate tejto námietky však považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že rozhodovacia prax súdov je ustálená v tom, že nemožno priznať úroky z úveru po jeho zosplatení, pokiaľ už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, t.j. zákonná sankcia v zákonom stanovenej výške (napr. ÚS SR sp.zn. IV.ÚS 476/2012 zo dňa 18.09.2012; KS Prešov sp.zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015; KS Žilina sp.zn. 5Co/611/2014 zo dňa 16.12.2014; R 59/1998). Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. Jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia. Zmluvným stranám patria len sankcie; na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom §517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s §3 a §3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Z tohto dôvodu má žalobca nárok na zmluvné úroky do riadneho ukončenia úveru, t.j. do splatnosti úveru. Úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu; koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť

posunúť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zdržiavanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Je evidentné, že zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu. Uplatnený úrok 24,50 % p.a. prevyšuje úrok z omeškania a problematická klauzula o úrokoch popri úrokoch z omeškania (po splatnosti) potenciálne umožňuje navýšenie dlhu nad výšku poskytnutého úveru v rozpore s §3a ods. 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. (úver 2.000,- Eur). Odvolací súd preto považoval záver okresného súdu o tom, že veriteľ po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru nemá nárok na úrok z úveru, ale iba na úrok z omeškania, za správny.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (druhý výrok) a v súvisiacom výroku o trovách konania (tretí výrok) podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

12. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa §396 ods. 1 C.s.p. v spojení s §255 ods. 1 C.s.p.. V odvolacom konaní bol v plnom rozsahu úspešný žalovaný; zo spisu mu však žiadne trovy nevyplynuli, ani si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil; preto mu krajský súd ich náhradu voči žalobcovi nepriznal.

13. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2, veta druhá C.s.p.). Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2, veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).